

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

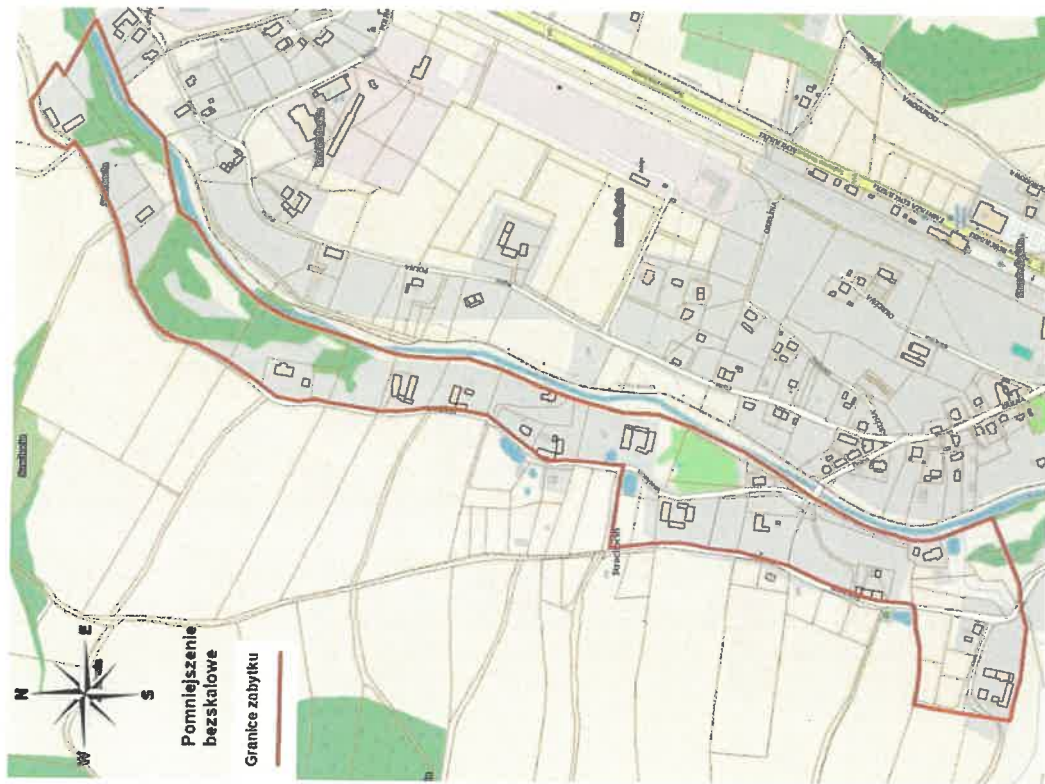
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STRACHOCIN

2. Czas powstania

XIII/XIV w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

STRACHOCIN

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **STRONIE ŚLĄSKIE**

6. Współrzędne geograficzne

50°18'29"N16°52'32"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Streckeri (1264 r.), Streckendorf/Streckdorf (1285–1295 r.), Shrekendorph (1325 r.), Schrekerisdorf (1346 r.), Schreckendorf (do 1945 r.), Strachocin (1946 r.).

HISTORIA: Strachocin był jedną z najstarszych wsi ziemi kłodzkiej. Osada wzniankowana jest pierwszy raz w 1264 r. i należała wówczas do dóbr zamku Karpień. W poł. XV i na pocz. XVI w. w okolicy nastąpił rozwój górnictwa i hutnictwa żelaza. W XVIII w. wieś należała do Klucza strońskiego. Znajdowała się tu plebania, szkoła i młyn wodny. Liczbę mieszkańców oszacowano na 469 osób, z których 11 pracowało w hucie szkła. W 1732 r. wzniesiono obecny, barokowy kościół św. Maternusa. W roku 1864 r. wybudowano hutę szkła "Oranienhütte". W 1897 roku w Strachocinie powstała stacja kolejowa, a południową część wsi z kościołem, hutą i stacją przyłączono do Stronia Śląskiego. W 1939 r. mieszkało tu 1454 osoby. W 2011 r. liczba mieszkańców wynosiła zaś 341. Strachocin to wieś łańcuchowa, której układ ruralistyczny jeszcze na pocz. XX w. był wyraźny i dobrze zachowany. W wyniku przyłączenia wsi do Stronia Śląskiego, układ uległ nieznacznemu przekształceniu, w wyniku powstawania nowej zabudowy. Do dziś jest on jednak czytelny. Zachowała się tu zabudowa mieszkalna i gospodarcza z XIX i pocz. XX w. Od lat 90. XX w. obserwuje się także wzrost liczby współczesnej zabudowy jednorodzinnej i turystycznej.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura –
załącznik do karty ewidencyjnej nr _____

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	STRACHOCIN	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	STRONIE ŚLĄSKIE	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STRACHOCIN	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu ruralistycznego wynikające z intensywnego rozwoju zabudowy usługowej i mieszkaniowej oraz ruchu turystycznego;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu ruralistycznego, objętego ochroną konserwatorską, zwłaszcza dążenie do kontynuacji historycznego rozplanowania wsi;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie typowych cech zabudowy ziemi kłodzkiej, tj. bryły, formy, materiałów wykończeniowych (drewno, kamień, dachówka ceramiczna, elewacje tynkowane);
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalno-gospodarczej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- zachowanie historycznej zieleni wiejskiej oraz elementów małej architektury sakralnej;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny.

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

- Rybka-Ceglecka, *Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie*, woj. wałbrzyskie, t. II, Wrocław 1996.
- Kögler J., *Die Chroniken der Grafschaft Glatz*, Bd. 1, *Die Stadt- und Pfarrechroniken von Lewin, Mittelwalde, Wünschelburg, Neurode, Wilhelmsthal*, 1892.
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
- Zimmermann F.A., *Beiträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 9, Brieg 1789.

Kartografia

- F.C. Werde, *Kreisgkarte...*, z poł. XVIII.
- Mapa Hrabstwa Kłodzkiego z lat 1747–1752.
- Messtischblatt, 5667 Bad Landeck, 1912.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis):

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

